

Sygn. akt *II Cgg 12/13*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2014r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Renata Kopala

Protokolant: Jolanta Bober

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 września 2014r. w R.

sprawy z powództwa **F. W.**

przeciwko (...) **S.A. z siedzibą w K.**

o naprawienie szkody i zapłatę

- 1) oddała powództwo,
- 2) oddała wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania,
- 3) nie obciąża powódki kosztami postępowania.

Sędzia:

Sygn. akt *II Cgg 12/13*

UZASADNIENIE

Powódka F. W. wносиła o nakazanie pozwanej (...) S.A. w K. przywrócenia budynku mieszkalnego, budynku gospodarczego oraz ogrodu położonych na nieruchomości w C. przy ul. (...) do stanu poprzedniego poprzez dokonanie naprawy szkód szczegółowo określonych w pozwie.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że nieruchomość znajduje się od wielu lat w strefie ujemnych wpływów działalności górniczej pozwanej. Ostatnia naprawa składników budowlanych położonych na nieruchomości powódki była dokonana w roku 2006. W roku 2008 powódka zaobserwowała powstanie niecki w odległości 6-8 m od budynku mieszkalnego. Z uwagi na powiększanie się zalewiska zleciła wykonanie drenażu odpompowującego wodę z zalewiska. W marcu 2012 roku zauważyła zarysowania południowo-zachodniej ściany budynku, zarysowania w ścianach poprzecznych między stropem a ścianami oraz na elewacji budynku mieszkalnego, pochylenie podłóg. Wniosek o naprawę szkód F. W. złożyła 04.09.2012 r. Po przeprowadzeniu oględzin pismem z dnia 23.10.2012 pozwana odmówiła zawarcia ugody. Powódka zleciła ekspertyzę stanu technicznego która stwierdzała, że uszkodzenia obiektów spowodowane są osiadaniem gruntu, a to z kolei jest skutkiem uaktywnieniem starych wyrobisk górniczych po byłej KWK (...). W ocenie powódki teren nie jest uspokojony, a występujące uszkodzenia spowodowane są działaniem górniczym pozwanej.

W odpowiedzi na pozew (k.15) pozwana wносиła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu. Podnosiła, że nieruchomości powódki położona jest na obszarze zlikwidowanej w 2000 roku KWK (...). Eksploatacja górnicza na tym terenie nie była prowadzona od 1997 roku, w rejonie tym nie występują płytkie wyrobiska, które

mogłyby wywoływać deformacje nieciągłe. Zdaniem pozwanej wpływy eksploatacji górniczej zanikły do 2000 roku, teren jest wolny od wpływów eksploatacji górniczej a ujawnione w marcu 2012 roku uszkodzenia nie mają związku przyczynowego z eksploatacją górniczą

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Nieruchomość położona w C. przy ul. (...) zabudowana budynkiem mieszkalnym połączonym z budynkiem gospodarczym jest własnością powódki.

dowód: odpis księgi wieczystej - k. 5,6 akt i fakt bezsporny.

W przeszłości w budynku powódki kilkakrotnie naprawiano szkody związane z działalnością górniczą pozwanej, ostatnio w roku 2006.

informacje zawarte w opinii biegłego J. K. (1) –str. 4 opinii –k. 56 akt

W 2011 roku przy wykonywaniu robót konserwacyjnych melioracji wodnych wykonano zbieracz o średnicy 100 mm w rejonie posesji powódki na długości 48 m .

Dowód: protokół odbioru końcowego robót konserwacyjnych urządzeń melioracji wodnych wykonany przez (...) Związek Spółek (...) w C. -k. 7

W dniu 04.09.2012 r. mąż powódki złożył u pozwanej wniosek o naprawę szkód wskazując, datę ujawnienia się szkód na marzec 2012r. We wniosku określono następujące uszkodzenia budynku mieszkalnym: spękany fundament domu, powiększające się spęknięcia murów zewnętrznych o szerokości do 1 cm, spęknięcia ścian, sufitów, uszkodzenia okien i drzwi, spęknięcia cokolików płotu, wykrzywione przesłta, zapadająca się ziemia wokół domu. Po dokonaniu oględzin i wykonaniu opinii geologiczno-górniczej pozwana odmówiła naprawy wymienionych we wniosku uszkodzeń z uwagi na brak związku przyczynowego z eksploatacją górniczą byłej KWK (...), w której eksploatację zakończono w roku 1997.

Dowód: wniosek z 04 września 2012r. –k.37, opinia górniczo-geologiczna sporządzona przez pozwaną we wrześniu 2012 –k. 30-36, pismo pozwanej z 23. 10. 2012r. dotyczące konieczności wykonania opinii -k. 10, pismo pozwanej odmawiające naprawienia szkody z dnia 23.11.2012 i 28 lutego 2013 roku

W styczniu 2013 powódka zleciła ekspertyzę techniczną budynku, w której rzeczoznawca stwierdził , że uszkodzenia są spowodowane osiadaniem gruntu a przyczyną osiadania jest powstanie niecki obniżeniowej, która swym zasięgiem obejmuje fragment budynku co przyczyniło się do zmiany parametrów geotechnicznych spoistego gruntu znajdującego się pod fundamentami budynku.

Dowód; ekspertyza stanu technicznego budynku A. M. – w załączeniu do akt

Na nieruchomości nie występują szczeliny, progi zapadliska i wysięki wody . Za ogrodzeniem od strony południowo-zachodniej występuje niecka bezodpływowa o średnicy 8 - 9m i głębokości 30cm. W budynku mieszkalnym zbudowanym w roku 1920 i zabezpieczonym profilaktycznie (wraz z budynkiem gospodarczym w roku 1938) występują spęknięcia ścian i pochylenie podłogi i wychylenie zachodnio-południowej ściany szczytowej. W budynku gospodarczym ujawniono nieliczne zarysowania elewacji oraz łagodne osiadanie cokołu ogrodzenia bez odchylenia od pionu.

Nieruchomość powódki zlokalizowana jest na obszarze górniczym, na którym działalność górnicza prowadziła zlikwidowana w roku 2000 KWK (...).

Wskazana kopalnia prowadziła eksploatację do roku 1997, przy czym największe wpływy bezpośrednie miały miejsce w latach 1982-1985. Wpływy bezpośrednie zakończyły się w roku 2000 i nie były przyczyną powstania w 2008 roku lokalnej niecki jak również uszkodzeń ujawnionych w roku 2012. Teren jest górniczo uspokojony od 2000

roku. Naturalne stosunki wodne w obszarze nieruchomości powódki w związku z prowadzoną eksploatacją nie uległy zmianie. W rejonie tym nie prowadzono płytkiej eksploatacji górniczej (mniejszej od 80 m) która mogła by przyczynić do powstania deformacji nieciągłych, a powstanie w roku 2008 lokalnej, kolistej niecki o niewielkich rozmiarach nie pozostaje w związku z działalnością górniczą. Osiadanie gruntu pod fundamentem ściany szczytowej nie jest związane z eksploatacją a kierunek pochylenia ściany szczytowej nie odpowiada kierunkom nachyleń ustalonej niecki osiadań powstałej w wyniku odległej eksploatacji pokładu 364/1 i 401/1.

Dowód: opinia górniczo-hydrogeologiczna –k. 54-64 i 94-86

Również wstrząsy występujące w rejonie nieruchomości powódki nie powodują żadnych uszkodzeń w budynkach powódki. Analiza drgań gruntu w okresie od 01.01.2004r do 01.08.2014 roku w odległości epicentralnej 5 km od budynków wykazuje, że nie mogły mieć one wpływu na powstanie nowych uszkodzeń ani powiększenie już istniejących uszkodzeń. Wstrząsy, które odnotowano w tym rejonie mieszczą się w stopniu 0 w skali (...)2012-A. Parametry drgań są porównywalne z poziomem lokalnych drgań wywołanych przez codzienna aktywność życiową .

Dowód: opinia sejsmologa –k.145-157

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedłożonych przez strony dokumentów, oraz opinii biegłych. Prawdziwości dokumentów: wniosku o naprawienie szkody, protokołu oględzin, treści korespondencji stron w postępowaniu ugodowym strony nie kwestionowały.

Wprawdzie powódka nadawała inne znaczenie określeniom zawartym przez pozwaną w piśmie z dnia 23.10.2012r, a stwierdzającym, że: "występujące uszkodzenia są charakterystyczne dla szkód górniczych", ale nie można z tych sformułowań kategorycznie wnioskować, że pozwana uznawała uszkodzenia za szkody górnicze. W piśmie tym pozwana wskazywała, że ujawnione w 2012 szkody nie mają związku przyczynowego z dokonaną eksploatacją ale istnieją wątpliwości co do stwierdzonych uszkodzeń i z tych przyczyn wnioskuje się o sporządzenie opinii górniczo-geologicznej dla tego rejonu (k. 10). Opinie taką sporządzono i w oparciu o nią pozwana odmówiła ugodowego załatwienia sporu.

Sąd dał wiarę ustaleniom biegłych J. K. (2), który na wniosek powódki uzupełnił opinię i wyjaśnił wątpliwości dotyczące stosunków wodnych w rejonie powódki i podtrzymał swoje stanowisko dotyczące braku związku przyczynowego między uszkodzeniami z roku 2012, a wcześniejszą eksploatacją pozwanej. Także opinia biegłego S. O. co do zakresu występujących w rejonie nieruchomości drgań, poparta rzetelną analizą tych drgań w 10 letnim okresie aż do dnia 01 sierpnia 2014 roku pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, że nieruchomość powódki nie pozostaje pod wpływami bezpośrednimi lub pośrednimi związanymi w działalności górniczą pozwanej.

Bezasadnym był wniosek powódki o uzupełnianie opinii sejsmologa w zakresie jaki wpływ na obiekt ma powtarzalność wstrząsów oraz fakt , że wcześniej budynek był naprawiany skoro biegły ustalił w sposób kategoryczny, że wstrząsy nie mogły mieć wpływu nie tylko na powstanie nowych uszkodzeń ale również na powiększenie już istniejących uszkodzeń. Również wniosek powódki by biegły ustalił jaka jest przyczyna uszkodzeń budynku powódki skoro został wykluczony związek przyczynowo-skutkowy z działalnością górniczą jest zbyt daleko idący i wykraczający poza niezbędne do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy ustalenia. Pozwana za szkody w nieruchomości powódki ponosiłaby odpowiedzialność jedynie w przypadku zachowania związku przyczynowo-skutkowego między ruchem zakładu górniczego pozwanej, a tymi uszkodzeniami, a skoro ten związek nie występuje nieistotnym jest z jakich konkretnych pozagórniczych przyczyn doszło do uszkodzeń.

Sąd zważył co następuje:

Roszczenie powódki nie zasługuje na uwzględnienie, w związku z czym należało je oddalić.

Aktualnie kwestie dotyczące naprawy szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego reguluje ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012r zastępując ustawę z dnia 04 lutego

1994 roku Prawo geologiczne i górnicze. W nowej ustawie nie zostały zawarte przepisy przejściowe, dotyczące prawa materialnego w zakresie szkód górniczych. W kwestiach intertemporalnych należy zatem odnieść się do ogólnych zasad kodeksu cywilnego, a w szczególności do zasady niedziałania wstecz nowej ustawy.

W niniejszej sprawie eksploatacja, z którą powódka wiąże ujemne oddziaływanie na nieruchomość zakończyła się w roku 1997r. (a było to zdarzenie ewentualnie wywołujące szkodę), czyli w okresie obowiązywania przepisów poprzedniej ustawy prawo geologiczne i górnicze z roku 1994, natomiast sama szkoda powstała (a przynajmniej została ujawniona przez powódkę) w marcu 2012 roku – czyli w okresie obowiązywania nowej ustawy. Sąd Najwyższy w uchwale z 22 listopada 2013 r., III CZP 75/13 (niepubl.), wyjaśnił, że do spraw o naprawienie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w których zdarzenie wywołujące szkodę, jak i jej powstanie, miały miejsce przed dniem 1 stycznia 2012 r. stosuje się przepisy ustawy prawo geologiczne i górnicze z 1994 r. Wprawdzie w niniejszej sprawie powstanie szkody miało miejsce w czasie obowiązywania nowej ustawy jednakże samo zdarzenie, z którym mogłaby wiązać się odpowiedzialność pozwanej (ujmowana jako deliktowa) zaistniało przed wejściem w życie nowej ustawy w związku z czym do niniejszej sprawy zastosowanie będą miały przepisy ustawy Prawo geologiczne i górnicze z roku 1994. W myśl art. 91 ust. 1 poprzedniej ustawy, jeżeli w wyniku ruchu zakładu górniczego została wyrządzona szkoda, właściciel nieruchomości może żądać jej naprawienia. Z kolei art. 92 tej ustawy stanowi, że do naprawienia szkody stosuje się przepisy kodeksu cywilnego, o ile ustawa nie stanowi inaczej. Treść przepisów art. 91 i art. 92 poprzedniej ustawy w tym zakresie nie różni się od uregulowań zawartych w art. 144 i 145 nowej ustawy Prawo geologiczne i górnicze z roku 2011. Przesłanką dochodzenia naprawienia szkody, jest jej powstanie w wyniku działalności eksploatacyjnej prowadzonej przez kopalnię.

W przedmiotowej sprawie nieruchomość powódki nie pozostaje pod wpływem działalności pozwanej i uszkodzenia występujące na niej nie mają związku przyczynowego z prowadzeniem działalności górniczej przez pozwaną. Tym samym brak jest przesłanki, od której zależy uznanie powstałych uszkodzeń za szkody górnicze i powódka nie ma podstaw prawnych do tego, aby na podstawie przepisów Prawa geologicznego i górniczego dochodzić od pozwanej naprawienia szkody. Teren jest uspokojony od co najmniej 2000 roku, a ostatnia eksploatacja w rejonie nieruchomości miała miejsce w roku 1997. Powstanie w roku 2008 lokalnej, kolistej niecki o niewielkich rozmiarach nie pozostaje w związku z działalnością górniczą podobnie jak osiadanie gruntu pod fundamentem ściany szczytowej. Występujące minimalne drgania (w stopniu 0) w rejonie nieruchomości nie mogły mieć wpływu na powstanie nowych uszkodzeń ani powiększenie już istniejących uszkodzeń.

Mając powyższe na uwadze z uwagi na brak związku przyczynowo- skutkowego między szkodą w składnikach budowlanych powódki a działalnością górniczą pozwanej powództwo należało oddalić.

Na zasadzie 102 kpc Sąd odstąpił od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego Niniejszy pozew został złożony w oparciu o przekonanie strony o zasadności zajmowanego stanowiska i występowaniu szkód górniczych w budynku położonym na nieruchomości powódki, w czym utwierdziła ją wykonana na jej zlecenia ekspertyza rzeczoznawcy budowlanego.